

MAREC 2015

V mesiaci marec pribudli do regionálnej študovne 3 zaujímavé tituly. V tomto roku sa konal už 60. ročník významných lyžiarskych pretekov Veľká cena Slovenska. Pri tejto príležitosti vydali Ladislav Harvan, Boris Švirloch a Ivan Petrovič publikáciu k dejinách lyžovania s názvom **60 rokov Veľkej ceny Slovenska : Vysoké Tatry : Slovensko**. Autori oboznámia čitateľa s históriou pretekov od roku 1955 až do roku 2014. V každom ročníku sú uvedení víťazi v každej kategórii a krátke zhrnutie najdôležitejších udalostí. Okrem pretekárov nezabudli autori ani na ľudí, ktorí mali na usporiadaní podujatia najväčšiu zásluhu: organizátorov, športových funkcionárov, rozhodcov, časomeračov a množstvo dobrovoľníkov. V závere knihy nájdete rozhovory s riaditeľmi VCS Ladislavom Harvanom a Michalom Šoltýsom. Na najstaršie ročníky si zaspomínali bratia Vladimír a Otto Krajňákovci. Víťaz VCS v rokoch 1989 a 1990 Peter Jurko o účasti na pretekoch hovorí ako „o svojich najlepších lyžiarskych rokoch“. Víťaz z roku 2010 Adam Žampa dnes zbiera jeden úspech za druhým, ale možno čitateľov zaujmú jeho spomienky na štart na VCS. Na účinkovanie na VCS si zaspomínali aj víťazka z rokov 1975 a 1976 Jana Gantnerová-Šoltýsová a juniorská majsterka sveta Petra Vlhová. Bohatú forografickú dokumentáciu dopĺňajú aj fotografie medailí, odznakov, či plagátov z jednotlivých ročníkov.

Opustené kostoly Horného Spiša je názov knihy Františka Šťastného. Rodák z Prešova je autorom publikácie o evanjelickom kostole v Ihľanoch s názvom Kostol na konci sveta. Práve vydanie prvej publikácie ho inšpirovalo k vydaniu knihy o ďalších „opustených“ kostoloch na Spiši. Úbytok veriacich Evanjelickej cirkvi a. v. spôsobil najmä odsun Nemcov po 2. svetovej vojne. V mnohých kostoloch sa omše neslúžia celé desaťročia. Práve o pätnásť týchto osirelých sakrálnych pamiatok sa zaujímal stavbár z Prešova František Šťastný. Vo svojej knihe nepopisuje iba architektonickú stránku kostolov, ale zaujíma sa aj o históriu evanjelickej cirkvi v daných obciach. Autor sa pri svojich potulkách Horným Spišom snažil nielen zmapovať miesta, kde sa opustené kostoly nachádzajú, ale pri návštevách kostolov hľadal aj riešenia, ako by sa dané pamiatky mohli využívať v súčasnosti.

Archivár a literárny historik Michal Eliáš je zostavovateľom publikácie **Z cestovných denníkov štúrovcov**. Kniha obsahuje výber zo slovenskej romantickej cestopisnej literatúry. Autor do knihy zaradil diela Jozefa Miloslava Hurbana, Bohuša Nosáka, Jána Buora, Pavla Dobšinského, Karola Alexandra Modrániho, Karola Zorkóciho a Štefana Horníka. Cestovatelia putovali po celom území dnešného Slovenska, ba vybrali sa aj za jeho hranice. Štúrovci nám prostredníctvom svojich denníkov poskytli „autentické svedectvo pozorovateľov udalostí, ktorí svoje zážitky zaznamenávajú buď priamo, alebo spôsobom spomienkového návratu“ (Kamenčík 2011, s. 131).¹ V knihe nájdeme opis prvej konskej železnice, opisy dramatického spúšťania plťou dolu riekou, aktualizácie národných povestí a báji, no pre nás sú zaujímavé najmä opisy Tatier a spišských miest a obcí v 19. storočí.

Po Osobnostiach Kežmarku, Histórii kežmarského športu a Histórii Kežmarku od najstarších čias do polovice 18. storočia podporilo mesto Kežmarok vydanie ďalšej publikácie – **Život v Kežmarku v 13. až 20. storočí**. Kniha vyšla koncom minulého roka vo vydavateľstve Jadro. Na tvorbe knihy sa podieľalo viacero autorov, zostavila ju Nora Baráthová. Dočítate sa v nej o kežmarskom školstve, spolkovvej a divadelnej činnosti, náboženských pomeroch a v poslednej kapitole nájdete informácie o kežmarských kultúrno-historických pamiatkach. Publikácia prináša prvé komplexné informácie

---

¹ KAMENČÍK, Marián. Michal Eliáš (zostavovateľ) Z cestovných denníkov štúrovcov. 2011.

z dejín hudby a zdravotníctva v Kežmarku. Je napísaná populárno-náučným štýlom, zaujme teda nielen historikov, ale aj širokú laickú verejnosť.

Zoznam bibliografických odkazov

KAMENČÍK, Marián, 2011. Michal Eliáš (zostavovateľ Z cestovných denníkov štúrovcov. In: Slovenské pohľady na literatúru, umenie a život. Roč. 4 + 127, č. 3, s. 131. ISSN 1335-7786.